

■ ΝΤΟΡΑ ΓΑΛΑΝΗ

συνέχεια από τη σελίδα 17

Η σφραγίδα κάθε πόλης είναι τα μνημεία της, τα σύμβολα δηλαδή της συλλογικής μνήμης των κατοίκων της, διάσπαρτα και χαμένα στον αστικό ιστό μιας σύγχρονης περιοχής, με οικονομικά, κοινωνικά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά τελείως διάφορα από την χρονική στιγμή της δημιουργίας κάθε μνημείου.

Η ΕΑΧΑ, έχοντας ασχοληθεί με όλα τα σχετικά θέματα (διαδικασίες που ξεκινούν από την σύλληψη της ιδέας μέχρι την υλοποίηση του έργου και την παράδοσή του σε χρήση, διαχείριση μελετών και έργων, επιλογή υλικών ακόμα και θέματα που αφορούν στην δύσκολη περίοδο της συντήρησης, που όσο και αν φαίνεται παράλογο έχουν πολλές φορές να κάνουν με την αρχική προσέγγιση σε επίπεδο μελέτης κλπ) έχει μια πολύ σημαντική τεχνογνωσία (know how) που μπορεί να αξιοποιηθεί με διάφορους τρόπους και από διάφορους φορείς.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Θεσσαλονίκη έχει ιστορία χιλιάδων χρόνων, αποτυπωμένη σε πολυάριθμα μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους, διάσπαρτους σε όλη την πόλη και -δυστυχώς- σπανίως αναδειγμένους με τον ενδεικνυόμενο τρόπο. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ και ο ΣΑΘ επεσήμαναν πρόσφατα την ανάγκη ίδρυσης στην πόλη ενός ενιαίου φορέα, αντίστοιχου της ΕΑΧΑ. Ποιες δυσκολίες και ποιες προκλήσεις πιστεύετε ότι θα αντιμετωπίσει αυτός ο φορέας, αν όντως ιδρυθεί;

Δεν γνωρίζω αρκετά καλά την πόλη ώστε να εκφράσω έτσι πρόχειρα μια άποψη. Θα ήταν εκ μέρους μου επιπόλαιο και σίγουρα ατεκμηρίωτο. Είναι αναμφισβήτητο όμως ότι -όπως άλλωστε αυθόρμητα και με ειλικρίνεια είχα αναφέρει στην εισήγησή μου στην σχετική ημερίδα του ΤΕΕ / ΤΚΜ-είναι μια πόλη που διαθέτει έντονη προσωπικότητα και σαγήνη και αρχίζοντας με μικρές παρεμβάσεις μπορεί κανείς σύντομα να αποκτήσει εντυπωσιακά αποτελέσματα.

«Κάθε αρχή και δύσκολη» δεν λέμε ;Και όντως είναι πάρα πολύ δύσκολη η εκκίνηση του εγχειρήματος γιατί αντιμετωπίζεις δυσπιστία τόσο από τους περιόικους όσο και από τους αρμόδιους για τις εγκρίσεις φορείς, αφού αλλάζει την καθημερινότητα της πόλης και αντιπαράθεσαι με συμφέροντα και με τις «συνήθειες» κατοίκων ή διερχομένων. Η διαδικασία ωρίμανσης είναι μακρόχρονη γιατί η παρέμβαση εξ ορισμού δημιουργεί αναταραχή.

Πάντως είναι ευτύχημα ότι οι αστικές αναπλάσεις έχουν πρώτα ποιοτικό χαρακτήρα και έργα μικρού κόστους προκαλούν πολλές φορές ευπρόσδεκτες και απρόσμενα σημαντικές αλλαγές, που αφορούν τόσο την αισθητική όσο και την λειτουργία της πόλης.

ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τελικά, πόσο ξεκάθαρη είναι η διαχωριστική γραμμή μεταξύ χρήσης και κατάχρησης των υπό ανάπλαση αστικών δημόσιων χώρων; Πώς μπορεί να διασφαλιστεί ότι η αξιοποίησή τους δεν θα οδηγήσει σε φθορά ή απώλεια της «ταυτότητάς» τους;

Σας παραπέμπω σε εισήγησή μου στο Συνέδριο «Η αισθητική των πόλεων και η πολιτική των παρεμβάσεων», που συνδιοργάνωσαν πέρσι 13 και 14 Οκτωβρίου το ΥΠΕΧΩΔΕ, το ΥΠΠΟ και η ΕΑΧΑ ΑΕ. Το θέμα της ήταν ακριβώς αυτό: «Χρήση ή κατάχρηση των υπό ανάπλαση αστικών δημοσίων χώρων;» Η εξέλιξη της κοινωνίας μας τείνει να καταντήσει τον δημόσιο χώρο από πεδίο συνάντησης και συνύπαρξης σε πεδίο αντιπαράθεσης. Αντιπαράθεση και σύγκρουση ανάμεσα στον πεζό και τον εποχούμενο, το ιδιωτικό και το κοινόχρηστο, τον έμπορο και τον περιπατητή, τον νέο μετανάστη και τον παλιό κάτοικο.

Με γνώμονα τις πιο πάνω διαπιστώσεις, αποτιμώντας τέτοιου είδους ολοκληρωμένα ή σε εξέλιξη έργα, με έκπληξη εντοπίζουμε αμφίδρομες και ολέθριες σχέσεις ανάμεσα στην σκοπούμενη από τον μελετητή αισθητική και λειτουργικότητα και την επιδιωκόμενη από την πολιτεία αστυνόμευση και ασφάλεια, τις εμπορικές και τις πολιτιστικές δραστηριότητες και γενικότερα ανάμεσα στις κατηγορίες των χρηστών και στον τρόπο χρήσης ή κατάχρησης που επιθυμούν ή επιβάλλουν στους χώρους.

Ο δημόσιος χώρος σε αντιπαράθεση με τον ιδιωτικό χώρο έχει συνήθως πολλούς και ετερόκλητους «νονούς». Ας θυμηθούμε και άλλους χώρους της Αθήνας πέραν της πολυσυζητημένης προσφάτως πεζοδρομημένης Δ. Αρεοπαγίτου-Απ. Παύλου. Μήπως όλες οι κεντρικές πλατείες (πχ. η Πλατεία Συντάγματος, η Πλατεία Κοτζιά κά) δεν βρίσκονται συστηματικά στο επίκεντρο κάθε εκδήλωσης (Χριστουγεννιάτικες Γιορτές, Συναυλίες, Εκθέσεις, Πληροφοριακά περιήτερα, Πορείες, Διαμαρτυρίες) με ό,τι αυτό συνεπάγεται τόσο για τους χρήστες της Πλατείας όσο και για τα υλικά δαπεδόστρωσης και τις άλλες διαμορφώσεις.

Το υπέδαφος της Ελλάδας βρίθει αρχαιοτήτων και η τυχαία ανεύρεσή τους καταλήγει σε πολλές περιπτώσεις να αποτελεί «κεφαλόπονο» για τους μηχανικούς, καθυστερώντας τεχνικά έργα και παρεμβάσεις. Τελικά, πώς πρέπει να «λειτουργούν» στο πεδίο αυτό μηχανικοί και Πολιτεία;

Σε επίπεδο ιδιωτικών έργων δεν θα μπορούσα να τοποθετηθώ. Σε επίπεδο διαμόρφωσης δημοσίων χώρων όμως θεωρώ ότι είναι ευτύχημα, είναι η ευκαιρία να προσαρμόζουμε τις μελέτες στα νέα ευρήματα, τα ευρήματα αυτά αποτελούν την έκπληξη και την διαφοροποίηση. Γι' αυτό οι επισκέπτες των χώρων αυτών νοιώθουν συγκλονισμένοι, διότι έχουν την τύχη να περπατούν σε ένα ανοικτό μουσείο. Οι πόλεις μας είναι ζωντανό οργανισμοί που εξελίσσονται και η συνύπαρξη του αρχαίου με το σύγχρονο, του παλιού και του νέου είναι ότι πιο ζωντανό και αισιόδοξο. Το πρόβλημα των «νέων πόλεων» ή έστω των «νέων περιοχών» είναι ακριβώς αυτό: έχουν πολύ πράσινο και σωστή ρυμοτομία όμως δεν έχουν ιστορία, δεν έχουν στοιχεία συλλογικής μνήμης. Η πόλη είναι ζωντανός οργανισμός και αντιδρά ως τέτοιος. Έχει ανάγκη προσοχής, φιλίας, σεβασμού και αγάπης, αλλιώς δεν έχει λόγο ύπαρξης. Ζει για να ζούμε μαζί της. Βάζει τα καλά της όταν είμαστε ευαίσθητοι και αντιλαμβανόμαστε τις χάρες της. Εξελίσσεται γιατί και εμείς εξελισσόμαστε μαζί της. Ο Άρης Κωνσταντινίδης έχει γράψει ότι «η αληθινή αρχιτεκτονική ζει μέσα στον χρόνο, επειδή γεννιέται και ξαναγεννιέται. Μ' άλλα λόγια δεν είναι αλλά γίνεται».

Αλεξάνδρα Γούτα

ΚΟΠΗ & ΔΙΑΤΡΗΣΗ ΜΠΕΤΟΝ
ΜΕ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΑΔΑΜΑΝΤΟΦΟΡΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΕΓΓΥΗΘΟΥΜΕ
ΤΗΝ ΑΔΙΑΤΑΡΑΚΤΗ & ΚΑΘΑΡΗ
ΚΟΠΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΗΣΗ
www.sagonas.gr

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΣΑΓΩΝΑΣ
ΘΕΟΔ. ΝΑΤΣΙΝΑ 57 - ΧΑΡΙΛΑΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Τηλ.: **2310 330002**
Fax: 2310 303712
e-mail: info@sagonas.gr

ΑΝΟΞΕΙΔΩΤΕΣ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ &

ΜΠΡΟΥΝΤΖΙΝΕΣ

• Κάγκελα • Βιτρίνες • Πόρτες
• Παράθυρα • Αίθρια • Επενδύσεις
• Εξαρτήματα • Χειρολαβές
• Γραμματοκιβώτια • Φωτιστικά

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΜΕΤΡΟΝ ΤΕΧΝΙΚΗ
Συμμαχικής Οδού και Θερμιακού, Τ.Θ. 128, Τ.Κ. 570 13,
Οραιοκάστρο Θεσσαλονίκης, τηλ. 2310 685318, fax. 2310 683564

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
κιν. 6944 283565